

LIBERTATEA

Abonament: „Libertatea” cu suplimentele: Lei 50 pe an.
 „Foata Int.” și „Plugarul Lum.” pe un an 40 Lei;
 pe 6 luni 20 Lei, pe 3 luni 10 Lei.
 Inscriziunea după înțelegere.

FOAIE PENTRU POPOR

Apare în fiecare zi

Director: Pr. IOAN MC

Pentru America: „Libertatea”, „Foata Int.” și
 „Plugarul Lum.” pe un an 3 dollari. Banii se trimit
 la d. Iohn I. Savu, 1. Main Str. Warren, Ohio. Po!
 la Orăștie se dă de știre prin o carte postala.

Glas de Român necăjit.

„Auzi'tași auzit
 „Glas de Român necăjit?”

Era încruntat Românul din le-
 genda bătrinească, cind apăsa greu
 pe coarnele plugului, că și mai greu
 el apăsa pe el nevoile traului, și
 și îndemna plăvanii, lovindu-i cu
 biciul, deși mai bucuros ar fi lovit
 în soartea blăstămată, care pe el,
 pe țaranul, frate al brezdei și al
 vitei, prea îl prigonește din veac
 în veac!

Chipul Românului necăjit, care
 oglindește întreg poporul nostru
 jărănesc, durere, nu-l vedem înse-
 ninat aproape nici odată! Și cind
 se însenină pe o clipă, e pentru ca
 în clipa următoare, să fie de nou
 și mai întunecat, și mai apăsat...

Așa s'a înseninat fața poporu-
 lui nostru pe o clipă la încheierea
 acestui război de bucuria de a se
 vedea slobod el tot și adunat la
 un loc. Il însenină nădejdea, că s'a
 împlinit scriptura care zice, că:
 Ce e mai bun și mai frumos ca a
 fi toți frați împreună? Și el nădă-
 duia că de-acum încolo va fi și de
 el așa de bine cum în visurile sale
 își dorea mereu...

Dar ce repede îi peri țara se-
 ninul din față! Azi trebuie să îi om
 fără suflet, ca să nu te apuce jalea
 cind vezi în ce strimțorări mari se
 află țarași poporul nostru țaran!

Vorbim mai ales de poporul
 nostru din Ardeal, Bănat și Crișana.

Frații din vechiul Regat au trei
 propte țari pe care și sprijinesc
 viața lor economică: e grăul care
 rodește ca nu pe aiurea; e petro-
 lul care izvoarește din pământ, darul
 lui Dumnezeu, și sunt pădurile cari
 dau lemne din belșug. Și țara vinde
 grâu, vinde petrol și vinde lemne,
 și-i vin paraluzele la chimir și-și
 împlinesc cele nevoi. Și guvernul
 îngrijește, ca să se adune grăul
 (și celelalte) și să fie trimise pe
 plejele de cumpărare ori cât de de-
 părțate ar fi acelea, ducându-le pe
 apă cu vapoarele, pe pământ cu
 trenurile pe unde-o putea, numai
 să le ducă!

Dar aceiași guverna nu știe, că
 poporul din Ardeal are în econo-
 mia de vite proptea cea mai tare
 a vieții sale, și că pentru acest
 popor vitele sunt aceea ce e penru
 frații din vechiul Regat grăul, și
 petrolul! De grăul și petrolul ace-
 lora se gîndește guvernul cum să
 aibă scurgere spre plejele streine,

unde e căutat, — dar de vitele
 țaranului din Ardeal habar n'are!
 Și doar țaranul nostru cind venea
 toamna și executorul se ivea în sat
 să-l ceară dările, din vite se ajută.

Vindea o vișea, o vacă, boii cei
 bătrini, luînd alții mai tineri și mai
 ieftini, iar din ce-l rămînea, plătea
 darea, să aibă și Statul din ce-și
 plăti pe slujitorii săi.

Azi înzadar ar voi să urmeze
 aceeași cale a sa din trecut. Căci
 deși de repeșile ori cutari ministri,
 mai nou Ministrul Ardealului, i-au
 tot făgăduit că — „lasă expor-
 tul liber”, dacă n'au pregătit cele
 ce mai trebuiesc pentru acest ex-
 port, țaranul cu făgăduințele s'a a-
 les, iar pământul sub picioarele lui
 s'a scufundat marelui. Azi năde-
 dea lui, care se mai aprinsese la
 înfielele făgăduințe de „export liber”,
 sunt țarași opărite, plowate, brumate
 rău. Cine nu crede, cetească păr-
 țile ce le dăm din scrisoarea de
 mai jos. E adevărat glas de Român
 necăjit:

Dle Redactor. Vă fac cunos-
 cută starea oamenilor crescători de
 vite din ținutul Făgetului, ba din
 tot județul Caraș-Severinului: Seceta
 cumplită face ca într'o săptămână, cu-
 curuzul să fie copt fără vreme, iarba
 s'a uscat că nu mai ai la ce scoate
 vitele în câmp, trebuie să le dăm câte
 ceva hrană în grajd, și atunci pân' la
 toamnă ni se gata ce avem adunat.
 Apoi ne vor muri vitele de foame.
 Le-am vinde și n'avem cui.

Joi a fost un om dela noi la târg
 în Făget cu un vițel de 4 luni, nici
 nu l'a întrebat nime de ce-a venit;
 s'a dus omul la un casap (măcelar),
 acela i-a dat 80 Lei pe vițelul de 80
 kilograme; s'a dus la un jidan (Klerig)
 și l'a întrebat ce-i dă pe pielea vițel-
 ului? i-a spus: 60 de Lei. Așadar
 cele vre-o 70 kilograme de carne i-ar
 rămînea măcelarului în 20-Lei (sau 25
 bani kilogramul). Față de asta iacă ce
 mai vezi prin târg:

1 kilo de ceapă 6 Lei.
 1 maramă (neframă) pentru femei 15 L.
 1 pachet de tutun calitatea II 10 Lei.
 1 kgr. cuie de șindilă 14 Lei.
 1 pereche ghețe proaste 250 Lei.

Acum omul ce să facă cu ce ca-
 păță pe vită?

Eu, care vă scriu acestea, sunt pă-
 durar. Plata mi-i puțină și — n'o ca-
 păț. Azi e 11 August și încă n'am luat
 plata pe Mai. Ca să pot totuși trăi
 și să-mi port și slujba, m'am pus pe
 creșterea de vite. Am în curte 8 vite
 cornute, nu cumpărate, ci crescute de
 mine; am 2 cară de fân și 3 de pale
 și 1 de ovăș. De le dau vitelor pacle
 să le mănânce, n'am ce pune sub ele.
 Fânul de-mi va ajunge 2 luni de zile,

cu țarași țigare. Acum, cum să scot
 eu cele 8 capete din August până în
 April anul viitor? Ce mângăiere îmi
 dați? Să nădăduesc ceva dela mult
 făgăduitul export? Că de-mi răspun-
 de-ți că nu, — apoi mai bine să facă
 Dumnezeu să le afli într'o zi moarte, decât
 să le mai văd chinuindu-se și ele și
 chinuind și eu lângă ele! V. F.

Atragem luarea aminte a dlui
 Ministru al Ardealului asupra ace-
 stui glas de Român necăjit. Să-l ia
 cu dsa (dacă poștește îi dăm scri-
 soarea în original), s'o ducă dom-
 nilor dela București, să cerce a le
 deschide inima și pentru poporul
 din Ardeal, pe care, prin „politica
 economică” ce o duc, l'au scufun-
 dat într'un iad de suferințe, din care
 abia putem prevedea cum va mai
 putea fi scos în grabă!

Nu așa se ajută un popor. Ca
 să-și poată vinde vitele nu-i vil în-
 tr'ajutor. Ca să-și vîndă vinul (care
 încă e mult pe la noi) oprești ie-
 șirea bușilor din țară! In același
 timp încă vil cu dări sub care și
 cei țari vor cădea, decum cei slabi!

Cei dela cârma țării să lee
 aminte!

Fabrică de funingine.

Lucru mic la vedere, și de mare
 înșămăntate în faptă.

Gazetele aduc știrea, că la Di-
 clo-Sânmarțin s'a înființat o fabrică
 nouă, care produce (face) un fum
 negru — îi zic ei „Fabrica de
 Fum negru” — fum din care se
 face o funingine care e neapărat
 trebuitoare și foarte căutată pentru
 pregătirea de tuș (cerneala aceea
 groasă ce o folosesc școlarii la
 desen) și la pregătirea de cremă
 de ghețe (unsoare de negrit și
 lustruit încălșămîntea), — precum
 și la alte lucruri cari au nevoie de
 acest amestec de materii foarte
 negre. Un kilogram din noua ma-
 terie (funingine) se vinde cu 60 Lei.

S'ar părea că acest lucru e ne-
 însemnat. Noi aflăm că are multă
 înșămăntate și că avem cuvinte a
 ne bucura de vestea înființării a-
 cestei fabrici — de fum.

Intradevăr, băești de școală avem
 mulți, și ei cumpără nenumărate
 sticlețe de „tuș” de care au ne-
 voie la desen. Iar ghețe și creme
 purtăm toți și mari și mici și la orașe
 și la sate, și acelea trebuiesc ne-
 grite. Crema (unsoarea) aceea de
 ghețe, se aduce azi aproape toată
 sau chiar toată din străinătate.
 Uitați-vă în fereastra unei prăvălii

de pălării care vinde și cremă de
 ghețe sau în vitrina (ferestra de
 arătat marfa) unui lustritor, și veți
 vedea 10—20 de feluri de cremă,
 — toată cu scrisoare streindă, fran-
 juzască ori englezască, pe ea. Și
 socotiți apoi, ce rău de bani
 vârsăm noi în străinătate
 numai pentru aceasta una
 marfă, pentru crema de ghețe?

Dacă dar s'au găsit oameni cari
 să se gîndească a pregăti aici în
 țară la noi, materiale de lipsă pen-
 tru fabricarea de tuș, de cremă
 pentru ghețe și alte lucruri la cari
 se cere acea funingine, — și mai
 ales dacă cei ce s'au gândit la a-
 cest lucru, sunt Români pre-
 cum aflăm că Români sunt cei ce
 au înființat fabrica din vorbă, —
 noi ne bucurăm de asta. Și am
 dori ca astfel de oameni întreprin-
 zători, să înființeze tot felul de alte
 fabrici încă, cu ajutorul cărora să
 mai oprim scurgerea banilor din
 țară afară, — că așa cum stăm azi,
 prea suntem robi economiei fa-
 bricelor streine.

Sau nu e oare o rușine pentru
 o țară agricolă (lucrătoare de pământ),
 care are alăta cânepă și in,
 și poate avea cât îi trebuiește!, —
 să nu aibă o fabrică de sfoară,
 ci își aduce sfoara (și călă tre-
 buiește unei țări întregi?!), toată
 din străinătate, din Ungaria, din
 Austria, din Italia!

Cel ce ar înființa o fabrică de
 sfoară, ar umplea un mare gol și
 ar stăvil un mare val de bani ce
 se scurg azi în străinătate.

Sunt lucruri mici la vedere, dar
 foarte grele în înșămăntatea lor
 niște lucruri ca înființarea unei
 „fabrici de fum negru”, sau
 de sfoară.

Știri politice

Ungurii ies din capul de Apus
 al țării lor.

Se știe că Ungaria nu a fost ju-
 decată la pierdere de hotare numai
 față de România, Sârbia și Ceho-
 slovacia, ci și față de Austria de
 sora sa gemenă. Și Austriei trebuie
 să-i dea aproape două comitate din
 cele de apus, fiind acelea locuite
 mai mult de Nemți, ca de Unguri.

S'au tot zbatut, au încercat să
 și-le țină. Se spune că de bună-
 voie nu ies, iar Austria n'are pu-
 tere să-i scoată pe Unguri din acele
 hotare.

A venit însă porunca dela puterile biruitoare în război, spunând: Nu Nemților aveți să le dați acele hotare, ci nouă. Noi oamerii Franței, Angliei și soațelor lor luăm în samă slujbele și paza acelor părți ce au să mai cadă dela Ungaria, și până la 26 August deregătorile ungurești, trebuie să fie ieșite de acolo. Mai rămân numai cei ce vor voi a se supune stăpânirii austriece.

Și... Ungurii au început a-și trage afară deregătorii și paza armată. Iar în 27 și 28 August deregători noi, austrieci, vor lua în primire dela puterile biruitoare, slujbele în părțile rupte din Ungaria.

E un nou prilej de dureri mari pentru inimile ungurești.

Alegeri parțiale.

Prin moartea deputatului T. Murășanu, din partidul național s'a dat prilej de alegere nouă în cercul Crasna. Guvernul și-a pus candidat pe dl Gorun, gazetar.

Partidul Național a vestit că: de vreme-ce a ieșit din parlament cu hotărîrea de a nu mai lucra cu acest guvern, — nici față de o alegere pentru acelaș parlament nu mai poate lua parte. Partidul nu a pus așadar candidat oficios al său. Dacă cineva, din partid, a dorit să iee totuși lupta pentru acel scaun, i-a stat în voe s'o facă, ca hotărîre personală a sa. În felul acesta a și pășit dl Ioan I. Lăpădatu cu programul partidului național, față de candidatul Hodoș-Gorun, averescan.

Ghiula e în România?

România asta mare, face încă mult năcaz prin redacții, când ele trebuie să vorbească despre orașe și ținuturi din cele nou alipite, și cînd redactorul n'are vreme să se uite pe hartă (mapă) sau chiar vîind n'ar ști nici el unde să caute locul cutare „nou“.

Așa a păcălit zilele astea un redactor alui „Argus“ din București pe încă doi redactori din Cluj. Spune „Argus“ în numărul dela 13 August, vorbind de „Industria Bănătalui“, că Timișoara stă în fruntea celor cu fabrici de „industrie textilă“ (de țesătorie), avînd în lucru 200 de războaie, care dau pe an 180.000 metri de postav și 6 milioane duzine de ciorapi.

„Vine apoi fabrica de tricotați din Ghiula“, cu producție de 23 milioane lei și „Industria textilă din Lugoj“... — etc.

Ei bine, dacă numeri Ghiula din comitatul Bichiș din sus de Murăș, la fabricile din Bănat (care stă din numai 2 județe din jos de Murăș), apoi tot așa poți număra la noi și fabricile din Seghedin, chiar din Budapesta. Ghiula e în Ungaria și n'are nimic cu statistica lucrurilor din România.

Pe cei dela „Argus“ i-a dus în rătăcire faptul că Ghiula ca și Bichiș-Giaba, era odată vorba să se dea României, și cineva făcînd atunci (pe timpul cînd aceste orașe erau sub ocupațiunea românească,

ba aleseseră și deputați pentru parlamentul din București), — a cuprins în statistica sa și fabricile din acest oraș. Dar de atunci linia de hotar stabilindu-se, Ghiula a rămas Ungariei. Asta ușor poate scăpa din vedere unui redactor din București.

Dar ea nu trebuie să scape unuia — din Cluj. Și le-a scăpat la doi: „Gazeta Ardealului“ reproducînd articolul din Argus, iar „Ghiula“ tot la Bănat, și „Patria“ face acelaș lucru. Câte-o privire pe hartă din cînd în cînd nu strică, până ne vom ști pe de rost toate cele ce cad azi între hotarele Austriei.

Iarăș împăratul Carol.

Postul Impărat Carol s'ar afla din nou în Ungaria după cum spun anumite știri. El ar fi ascuns bine de cătră prieteni, așteptînd sosirea clipei fericite în care să se ridice în scaunul împărătesc. Noi par'că nu putem crede aceste știri nouă, cînd știm că atît statele vecine Ungariei cît și Antanta se împotrivesc cu totul reîntoarcerii lui pe tron și îl vor împedeca prin toate mijloacele. Dacă deci azi aceste zvonuri nu vor fi adevărate, totuși ne dau să știm că Ungaria pîndește încă într'una vre-un prilej prielnic planurilor ei, prilej care poate fi de pildă o ceartă între vecinii ei ori un nou război.

UNELE—ALTELE

Sârbia și comuniștii

În Sârbia mărită se încrîpase bine partidul comunist (mai mult ca bolșevist), căci Sârbii se socot copiii cei iubiți ai Rușilor, și așa iau pildă dela tot ce fac nașii lor Ruși. Văzîndu-i pe Ruși plecați pe calea bolșevismului comunist, s'au luat și ei după dînșii și au format »partid comunist« după chipul și asemănarea lui Trozki-Lenin. Și au ajuns a avea, mă rog, 58 de deputați comuniști în statul țării lor mărite.

Guvernul din Belgrad văzînd la ce au dus bolșevicii comuniști Rusia, și-a zis: Aici, la această »fericire« vreți voi să duceți și Sârbia noastră? Apoi iacă vă vom da noi peste ghiare până mai este vreme!

Și — a nimicit dreptul de deputat a celor 58 de deputați comuniști și a oprit lucrarea lor mai departe în țară, și dă afară din toate slujbele țării, chiar din primăriile comunale, pe acei slujbași ori reprezentanți, cari se mărturisesc de »comuniști«.

Scrisori.

Din Geoagiu.

Geoagiu, în Iunie 1921.

D-le Redactor!

Cu prilejul plătilii restului de 40% în lei, rămas dela schimbul coroanelor, Perceptoratul din Orăștie, a oprit și dela noi ca și dela

celelalte comune, 200 lei, dîndu-ne în schimb două Bonuri de subscripție publică pentru Asociațiunii de bîneficeri autorizate de Ministrul de Interne.

Pentru acoperirea acestei sume nu am făcut o împărțire pe toți, ci am recurs la bunăvoința celor în drept a ridica sumele, să dea ei cât îi va îndemna bunul lor simț omenesc.

În acest timp am văzut că buna inimă de a contribui la ajutorul celor nepulincioși, și de așteptată s'a arătat frumos din partea multor oameni cu simțire căci ne-au încurs de tot Lei 393.50 deci cu 193 lei 50 bani mai mult decum s'a cerut la acoperirea prețului banilor din vorbă care sumă întrecătoare, după încheierea socoalelor s'a predat Orfelinatului din Orăștie.

Ca de multe-ori așa și de așteptată s'a putut vedea cumpăna simțului de ajutorare la bogat și la sărac... Par'că nu-ți vinea a crede cînd vedeai, că cutare sărac ca aldea Iosif Corpade, I. Alexandru, Carol Pop, Adem Băcrău și alții, fără avere, punesu câte 5—10 lei, pe cînd stăta bogătași imblau câte 1—2 lei ori nimic.

Am primit dela unii 10 Lei, dela alții mai puțin, 6 lei, 5. 3. 2., unul singur a dat 20 Lei, dela toți la olată 393 Lei 50 bani, întrebuiți cum arătarăm mai sus. Le aducem și pe această cale mulțumită tuturor.

Adam Roșu,
secretar com.

Glas englez

pentru o apropiere de Germania.

Ministrul englez Churchill a ținut în fața Camerei de Comerț (de negoț) o vorbire în care între altele, dorînd ca negoțul peoarelor să fie așezat pe așa temelii, cari să nu mai nască primejdia unui război, a spus că:

Singura chezeșie pentru o pace netulburată multă vreme în Europa, ar fi o întovărășire economică a celor trei mari puteri: Anglia, Franța și Germania, așa ca ele să-și reguleze prietenește drumurile negoțului și șederea lor pe piețele mari ale lumii.

„Germania, a zis ministrul, e azi cel mai mare datorăș în lume. Ea va trebui să plătească mare parte din datoriile sale prin mărfuri, și așa în 25 ani ar putea plăti tot. Dar prin asta ar și ajunge a fi statul care expoartă (trimite în afară) mai multe mărfuri ca ori-care altul din lume! Ca să plătească așa o datorie mare, trebuie să și lucreze din greu. În acelaș fel Statele-Unite ar rămînea (ba sunt azi) cel mai mare creditor din lume (cel care are mai mulți datorăși).

Pentru ca plata să meargă neted, și nici celelalte state muncitoare să nu ajungă imbulzite în negoțul lor, — o înțelegere între cele 3 puteri numite, ar fi de dorit.

Dar pentru a putea apropia o astfel de țință, — spune ministrul englez, — cîtă vreme ura între Germania și Franța e atît de aprinsă, — Anglia va trebui să facă pe mijlocitoarea pentru a putea apropia pe cele două vecine înverșunat îndușmănite.

Asta ar fi o vorbă. De s'ar a-

propia între ele Franța și Germania și ar merge la braț cu Anglia — apoi celelalte popoare ale Europei n'ar mai avea teamă de vrăzboi apropiat, dar nici ele n'ar mai număra nimic, — cele 3 mari puteri ar putea tăia și spînzi după plac, n'ar mai fi putere ca să li-se poată împotrivi.

Ce spuneam?!

Am scris în numărul nostru 2 că dușmanii neamului și ai statului nostru românesc, își fac din bapțiști (pocăiți) o unealtă prin care să lucreze la slăbirea temelilor celei țări mărite.

S'au supărat pe noi câșiva pocăiți de pe Valea Murășului, spunînd că greșim dacă i judecăm așa.

Acum iaca ce spune o gazetă Ungurească din Brașov (Brașov Lapok):

„Bapțiștii din Ungaria, de la din Ardeal (înțelege: unguri ca așa bapțiști pocăiți cum sunt, n'au vrut să se supună stăpînirii românești, ci mai bine au părăsit această țară și s'au retras în Ungaria lor iubită), — au înființat Societate (însoțire mare, tovărășie) pentru propovăduirea și apărarea bapțiștilor în Ardeal!“

Trebuie să fim chiar prea fără de grijă ca să nu vezi ce vrea blînzii „bapțiști“ din Ungaria, căci vestesc că vor porni cruciadă pentru apărarea bapțiștilor din Ardeal.

De cine vreau să-l apere? Nu face acestul bapțișm nimeni nici rău, nu-l ia nime nici de urechi — dar după cele vestite de „Brașov Lapok“ poate că statul va fi silit să lua de amîndouă!

Căci nu e aci vorba de cruciadă și de-a face pe oameni mîniștri buni, mai blânzi, mai pașnici — ci din potrivă: va fi o muncă care să-l facă pe bapțiștii unguri să fie cât mai dârji apărători ai țării ce e maghiar în Ardeal!

De Români cei împreună închinători cu ei, să vor apropia cu alte vorbe, cu alte cîntece, cu care să-i adoarmă să-i facă a nu fi nici unul razim al stăpînirii românești ca puteri resleșite, fire de nisip pe care ori-ce vînt să le poată risipi și spulbera.

Deschideți-vă ochii și înfrînați Români, și băgeți de seamă că mai ispite se învîrtesc printre voi, și jur de voi.

O expoziție plutoare.

Pentru Englezi globul pămîntului, e ca pentru noi doar cuprinsul unui județ (comitat). Noi cînd vrem să vindem ori să cumpărăm ceva, zicem: Mă duc la țîrg la Devla Orăștie, la Hăjeg, la Hunedoar la Zam ori la Brad, și ni-s'a găsit șlința. Englezul vorbește de țară ba de părți de pămînt ce se află departări urlașe unele de altele cum vorbim noi de orașele acestor departe de-o zvrîlțură între ele.

Lucrul acesta ni-l învederea așa de viu următorul plan al prilor case de negoț engleze: E vreau să aibă o Expoziție (arțare) statornică a tuturor mărfurilor engleze, nu în orașele țării lor r mai, ci pe tot globul pămîntului pe la țărniți spre mare a tuturor celor 5 părți ale pămîntului.

Iaca cum:

S'a format de curând o Insojire a unor mari case de negoț în Londra, care și-a pus în cap, să zidească o corabie urlașă, cum n'a fost și nu mai este!

Corabia va fi astfel zidită, ca pe ea să încapă mărfurile de tot felul ce se fac în nenumăratele fabrici din Anglia, să fie ca un tirg arias, care oglindește în el tot rodul harnicelor brațe lucrătoare engleze, — ca să aibă acolo loc și adăpost și solii tuturor fabricelor cari își expun spre vedere mărfurile lor, — ba și cei cari vor veni să vadă m'nunata expoziție — târg. Corabia ar lua drumul mărilor și s'ar opri din port în port (din o stație de corăbii într'alta) pe jărmiile mărilor, în jurul globului pământesc. Peste tot locul ar da de cu vreme de știre că sosește cu mustrele ei, întinse gata spre vedere, și lumea orașelor la cari s'ar opri, ar alerga să vadă și să cumpere ori să caute legături cu fabricile a căror mărfuri le-au văzut și li-au plăcut.

Va fi o Expoziție plutitoare, care ar încunjura mereu pământul spre a duce falma hărniciei fabricilor engleze și a o arăta lumii.

Așa se lucrează în țări cari vor ca lumea să iee știre de lucrurile lor.

În alte țări, mai „fericite“, și puținul ce-l ai, îl ții închis și oprit cu zăgaze groase la hotare.

Pentru cei-ce voesc a ajunge pădurari.

Direcția centrală a Pădurilor, face cunoscut celor ce voesc a ajunge pădurari (vigili), că:

În ziua de 12 Septembrie și în cele următoare, au loc în 2 orașe: în Gurguiu (Județul Mureș Turda) și în Timișoara (Casa Verde) examenele de capacitate (de primărie) pentru cei ce vor a intra în slujba de pădurari și de vânăt.

Se primesc la aceste examene: Doritori cari vor dovedi cu hârții în rândulă, că:

1. au împlinit vârsta de 19 ani,
2. că au purtare bună,
3. că au terminat (trecut) cel puțin 4 clase primare (de ale școlii începătoare),
4. Că au practică mai îndelungată, și anume:

Cei cari au cercetat Cursul (școala) de pădurări de 5 luni (ținut la Gurguiu și Timișoara în 1919—1920., și au ieșit de acolo cu calcul de „bine“, se cere un an de practică (de muncă la fața locului în pădurări), pentru cei mai slabi, se cere un an și jumătate de praxă, începută dela terminarea acelor cursuri.

b) dela cei cari au fost la cursul de pădurări, ținut în anul 1919 la Direcțiunea Comunității de avere Caransebeș, precum și dela foștii elevi ai vre unei școlii silvice (de pădurări) maghiare, cu cel puțin un an școlar, să cere practică de cel puțin 2 ani;

c) dela aceia, cari nu au făcut nici un curs de pădurări, se cere practică de 3 ani.

Practica trebuie dovedită cu certificat (atestat) eliberat (dat) de proprietarul sau administratorul pădurii la care s'a făcut practica. Acest certificat trebuie să fie verificat (văzut și aflat bun) de șeful acelei regiuni silvice, unde se află administrația pădurii.

Cei admiși la examen înainte de a fi supuși, au să plătească la casieria școlii ca taxă de examen 100 (unasută) Lei.

Cererile înzestrate cu toate documentele sus amintite, trebuiesc înaintate cât mai curând la Direcțiunile școlilor, (Gurguiu, Județul Mureș-Turda, sau Timișoara, Casa Verde) unde dorește petentul a depune examenul.

Cluj, la 1 Iulie 1921.

Direcțiunea Centrală a Pădurilor.

NOUȚĂȚI

Vineri, 19 August c., ziua Schimbării la față, va fi la Orăștie ziua Orfanilor din Război, declarată oficios de Min. de Război ca zi sărbătorească a orfanilor. Aceștia vor umbla cu colecte pe străzi, la care invităm tot publicul orașului și din jur să solvească cu cea mai mare dărnicie.

Perceptoratele din Ardeal vor fi în curând reorganizate (schimbate) după felul celor din vechiul regat.

Curs administrativ, pregătit de notari. S'a hotărât să se deschidă Pentru Ardeal un curs administrativ pentru pregătirea de notari comunali. Cei ce doresc a se înscrie, să înainteze până la 20 August o cerere către subprefectura județului.

Logodnă. — Duminecă, 31 Iulie c., s'a celebrat în Vinerea logodna Domnișoarei Cornelia Mihailă cu dl Basil Vulcu.

Cu ocaziunea aceasta dl Basil Vulcu a donat 100 lei pentru Orfelinatul din Orăștie și 100 lei pentru masa studenților din Sebeș.

Ne asociem la urările de bine pentru tinerii logodnici.

Târgul de vite din Orăștie a fost deocamdată amânat din pricina boalei de gură și unghii, care bântue printre vite.

Pentru Incoronarea ce va avea loc la Alba-Iulia se fac pregătiri frumoase: O gară (stație) anume va fi clădită, de unde lumea merge de-adreptul la locurile sărbătorilor.

Un „conduct etnografic“ ca nealtul, va defila pe dinaintea părechii regale încoronate (adecă un șir de chipuri vii de port al poporului din felurile părți ale țării). Cam fiecare județ (comitat) își va avea grupa (ceata) sa de oameni în portul poporului din comitat. Nu numai, ci și felul de lucru și obiceiurile poporului vor fi înfățișate. De pildă din ținuturile cu vii se va pune în conduct o ceată de culegători de vie cu tot ce se vede la cules; din alt lor seceriș, din alt loc mineri (băleși) și așa mai departe. Va fi ceva foarte frumos.

Vasile Stroescu, bogatul basarabean și binefăcător, a mai dă-

ruit deunăzi pentru înființarea unei școlii de agricultură în Brânzeni (Basarabia) o curte și întocmire întreagă a sa din acel sat. 60 de elevi pot fi ținuti acolo.

Porumbul (cucuruzul) din Moldova și Basarabia a scăpat de primejdia de uscure ce-l amenință până acum. Ploile bogate căzute în vremea din urmă acolo au făcut ca rodul să se îmbunătățească și să fie chiar bun.

Ciuma care bântue cu atâta furie în Rusia, pe lângă holeră și foamete, se lățește cu repeziciune în toată țara rusească.

Focuri. Pădurile ce acoperă munții din jurul Colibiței și Pârvei au fost în flăcări mai multe zile.

Din cercetările făcute, reese că focul ar fi pus de ciobani cari vor să-și întindă locul de pășune.

De asemenea se vestesc — din multe părți focuri: Pădurea dela Mercurea (jud. Sibliu) era în flăcări săptămâna trecută. A mers în ajutor armată și dela Orăștie, doar li pot opri lățirea. La București a ars de curând o moară și a sărit în aer un depozit de munițiuni (praf de pușcă, gloanțe). La Mărășești încă a fost un foc mare.

Grâul produs în anul acesta în România întrece trebuințele dinlăuntru ale țării așa că din 160 mii de vagoane cât s'a produs, 40 mii vor fi exportate (vândute peste graniți). Pentru trebuințele Bucureștilor în anul acesta se socotesc 10 mii de vagoane.

Duminecă 28 August c., tinerimea din Beclean și jur organizează o petrecere cu joc ce se va ține în sala Casinei române din Beclean, în ziua de Sf. Mărie, și la care invită publicul tinerilor. Venitul e menit pentru fondul Casinei.

Arderea hotelului „Crucea albă“ din Deva a mai făcut și altfel de jertfe afară de jertfa unui pompier și de paguba proprietarului și anume: Funcționari de-ai statului, neprimindu-și lefurile (plata) de luni de zile, au fost siliți să mănânce pe datorie la hotel. Arzând hotelului și stăpânul și chelnerii plecând din Deva, bieții funcționari sunt foarte greu loviți de cererile acestor creditori ai lor, cari spun că nu-i pot aștepta.

Cercetașii din Orăștie au hotărât să dăruiască 500 lei pentru un fond de ridicare a unei statuii lui Vlaicu în Orăștie. Vor da producții pentru sporirea fondului și vor umbla cu colecte.

Zestre de cinstie în sumă de 3000 lei pot primi acele fete a căror părinți au murit în război sau au părinți invalizi de război, — dacă ele s'au măritat în anul de față 1921, mai ales în luna Februarie (luna căsătoriilor din Familia Regală).

Fete măritate în acest timp și intrunind cerința că-s orfane de tată căzut în război ori invalid de război, să ne scrie și le ajutăm să capete zestre de 3000 lei din darurile făcute de tineretele părechii regale în acest scop din prilejul căsătoriei lor.

Dentist Dr. S. Seidner — da consultați în ORĂȘTIE, Piața Aurel Vlaicu 7 (la etaj, de-asupra prăvăliei Ioan Rob). — Plombe. — Scoatere de dinți, fără dureri. — Punere de danturi.

AVIZI Se aduce la cunoștința tuturor binevoitorilor și donatorilor pentru Soc. Ocrot. Orf. din Război, Filiala Orăștie, — că ori-ce donații se primesc numai la Casiera dna Victoria Col. Florian, Orăștie str. Apei.

Liceul „Aurel Vlaicu“ Orăștie.

Inștiințare

pentru anul școlar 1921—22.

În 30—31 August se vor ține examenele de corigență. Cel ce în aceste zile nu se prezintă — numai cu permisiunea Direcțiunii regionale vor fi admiși la termeni mai târzii.

Înscrierile se vor face în 1—5 Septembrie. În 1—2 Sept. se vor face examenele de primire și de diferență.

În 1 și 2 Sept. se vor înscrie numai cei din cl. I. Intrucât se vor anunța pentru înscriere în clasa I., mai mulți decât 60 elevi totii elevii înscriși la cl. I., vor face examen de primire în 3—4 Sept. Examenul va consta dintr'o lucrare în scris la limba română, o probă scrisă la matematică și o probă de citire la limba română. Materia va fi potrivită ultimei clase primare. Examenele sunt gratuite. Elevii vor fi aduși la înscriere în ordinea notelor obținute.

Cei ce întârzie dela înscriere până în 11 Septembrie justificând întârzierea pot fi primiți de director, iară mai târziu numai pe baza concesiunii dela Direcțiunea regională.

La înscriere fiecare elev va prezenta certificatul școlar de pe clasa precedentă. Cei, cari se prezintă pe cl. I., sau și pe clasă mai superioară însă au cercetat alt liceu nu la noi, au să prezinte și actul de naștere și un certificat medical de vaccinare, respectiv revaccinare.

Fără documentele prescise nimeni nu se va înscrie.

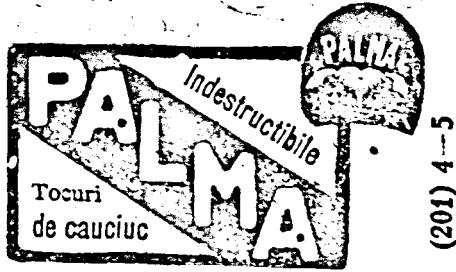
În clasa I., pot fi primiți numai elevi cari au împlinit 9 ani și n'au trecut de 12 și dovedesc cu certificat școlar valabil, că au absolvit cu succes 4 clase primare. Elevii, cari au trecut de 12 ani, pot să fie primiți numai în baza unei hotărâri a corpului profesoral.

La înscriere sunt de plătit:

1. Taxele școlare în suma pe 52 lei, — dela solvirea acestor taxe nimeni nu se scutește, — afară de cel susținuți de Orfelinatul orfanilor de război.

2. Didactrul pentru cursul inferior 60 Lei și pentru cursul superior 80 Lei. Acesta se poate plăti în 4 rate egale; dar elevii cu certificat foarte bun sau bun pot să fie scutiți dela solvirea acestuia. Cei ce vor să fie scutiți vor prezenta rugarea pentru scutire îndată la înscriere, dar cel mult până în 15 Sept. La rugare se alătură afară de certificat școlar și un certificat de sărăcie. Elevii din clasa I. nu pot fi scutiți de solvire pe sem. I. Copiii membrilor corpului didactic și copiii orfani după cei căzuți în război pentru unitatea națională sunt scutiți de drept.

Direcțiunea.

(201) 4-5

De vânzare.

In comuna Rapoltul Mare, lângă Simeria, se află de vânzare din mână liberă, un local de prăvălie, constând din mai multe odăi, grajd, grădina, pivniță și găbănașuri.

Tot acolo se află 30 jugăre pământ arător de prima clasă. Localul prăvăliei se află în mijlocul comunei, are întoarcere foarte bună. Informații la proprietarul:

Martin Cohn

(202) 4-4 Rapoltul-Mare, (sau în Orăștie Str. Romosului, 8).

Unelte de ferărie,

tot ce se cere pentru o lucrătoare deplină (nicovale, ciocane, fol și altele), - se găsesc de vânzare în comuna Romos (p. Orăștie), în casa Nr. 178. 2-2 (219)

Casă cu drept de crâșmă

aflătoare în comuna Șibișel (lângă Orăștie), la loc foarte bun, - e de vânzare din mână liberă. A se adresa la Administrație, pentru adresă. (220) 2-2

De vânzare 2 case în strada Spitalului Nr. 1 și Nr. 1-a, cu o grădină mare. Informații la

Brutus Brassai
Orăștie.

223 2-3

Casă de vânzare

se află în ORĂȘTIE, strada Apelor casa din lăsamântul lui Deák Gerő. Informații la vând. **Bartha Lajosné**, strada de mijloc. (224) 2-3

Casa

din strada Căstăului Nr. 11-a se vinde din mână liberă.

Informații la:

Nicolae Gârjob,

morar la moara de sub vii în Orăștie. (213) 3-3

Anunț de licitație.

In comuna Vințul de Jos să vinde prin licitație edificiul „Centralei pentru prelucrat de poame și vinărsării” împreună cu cisternele necesare pentru înmagazinarea poamelor.

Licitația să va începe în 14 August 1921 la orele 11 a. m. la fața locului.

Informații amănunțite de la:

Benedek Lajos

Vințul-de-jos. (216) 3-3

Anunț de căsătorie.

Un tânăr meseriaș cu afacere bună și rentabilă - din cauza prea marelui ocupării - caută pe aceeași cale cunoștința unei domnișoare cu trecut cinstit, să aibă și ceva zestre conform împrejurărilor de azi. - Adresa la Administrația foil. (215) 3-3

Nu uitați, că

Banca Centrală

pentru industrie și comerț soc. pe acții

Filiala din Sibiu

str. Cîsnădiei Nr. 7, etajul al II-a

primește:

Depuneri spre păstrare și fructificare

și poate da totdeauna cel mai urcat procent de interese. - Darea o plătește institutul. De prezent dă pentru:

depuneri în conturent 4 1/2% netto
depuneri pe libel 5 1/2%
depuneri pe libel cu term. fix de cel puțin an 1/2, an 6 %

Nu uitați,

că Banca Centrală și filialele sale cupără Dollari, primesc asignări din America și cecuri spre incasare.

Nu uitați,

că Banca Centrală are Filiale sale proprii aproape în toate orașele mai mari și stă în legătură cu toate băncile românești și străine din toată România-mare, precum și din străinătate.

Nu uitați,

că Banca Centrală, care are un capital social de 50,000,000 (Cincizeci de milioane) și fond de rezervă de Lei 16,000,000 (Șaisprezece milioane) este cel mai mare, cel mai tare și cel mai lăjit institut de bani românesc ardelenesc.

Nu uitați,

a Vă adresă în toate afacerile D-V. către:

- Banca Centrală în Cluj, str. Regina Maria No. 6.
- Banca Centrală, Filiala - Arad, piața Boroș Béni No. 3.
- Banca Centrală Filiala - Alba-Iulia (fosta banca „Iulia”).
- Banca Centrală, Filiala - Hașieș (fosta banca „Hașieșană”).
- Banca Centrală, Filiala - Turda (fosta banca „Arșezana”).
- Banca Centrală, Filiala - Oradea-mare (fosta banca „Sentinela”).
- Banca Centrală, Filiala - Sibiu str. Cîsnădiei 7, etajul al II-a, unde totdeauna vi se vor da sfaturile cele mai bune și vi se vor isprăvi afacerile cu cea mai mare punctualitate.

Nu uitați,

că Banca Centrală se ocupă cu tot felul de afaceri comerciale, de mărfuri, de cereale, industriale și de bancă. - Frații Români!... Sprijiniți Banca Centrală și Filialele ei...

(251) 1-5

A sosit: Făină ieftină:

de fert, de pâne și nula, - la:

Frații Maier,

comercianți în Orăștie, Calea Mihai Viteazu. (234) 1-1

Casă Wertheim-iană,

patent Tanczos, Vieno, - e de vânzare la:

Frații Maier,

comercianți în Orăștie, Calea Mihai Viteazu. (235) 1-3

Să caută:

un învățăcel.

In prăvălia de manufactură a subscrișilor să primește îndată ca învățăcel, un băiat din casă bună, să aibă 2-3 clasă medii și să cunoască limbile română, germană și maghiară.

Hoza & Inișca.

prăvălie de manufactură în Sibiu (Piața Huet 6). (229) 1-3

Nr. 2065/921.

Moară de exarendat.

Joi în 25 August a. c. la 10 ore a. m. se va exarendă moara orășenească pe timp de 3 ani prin licitație publică, la consiliul orășeneșc.

Prețul strigării 8000 Lei anual, radiul 800 Lei. Condițiunile mai de aproape se pot vedea la serviciul economic din loc.

Sebeșul-sășesc, la 4 Aug 1921

Consiliul orășeneșc:

Dr. Tecău, Indescifrabil primar. (228) 1-1 p. primnotar.

Ocazie rară!

Casă de vânzare în locul cel mai plăcut din Orăștie: Strada Berliului (vis-a-vis de casele Părău), stând din 3 odăi mari, bucătărie, intrări separate, pivniță mare, grajd, grădini, în grădina încă o casă cu 2 camere. - Informații la:

Eugen Sabo,

(238) 1-2 Orăștie, str. Biserica nouă Nr 19.

Căldări de fert ract

se găsesc la subscrișul în de pozil mare, în felurite mărimi cu prețuri foarte scăzute. De pozil în Orăștie: Strada Spitalului Nr. 2, - și în DEV. Strada Principele Carol 5.

Frații STANCO

căldărari în Orăștie și Dev. (226) 2-3

Casă de vânzare

două odăi, șopru, grajd, grădini, fântână în curte, casa nouă, la zifle bună.

Ioan Stanciu

(237) 1-2 Orăștie Str. Romoșel Nr. 23.

Un băiat

cu cel puțin 3 clase liceale, reale, află aplicare ca ucenic prăvălie.

A se adresa casel:

Ioan I. Vu

Orăștie. (227) 1-3

Căsătorie.

Tânăr com. ciant român județul Aradului, de 26 ani, în li de cunoștințe, dorește pe aceeași cale cunoștința unei domnișoare scop de căsătorie. Oferte, însoțite de fotografie, rog a se trimite Administrația foil. Păstrarea secretului garantată. (233) 1-

Măestru de mor

de poduri și rotari

Subscrișul primesc instalare mori, de apă ori de benzină, pregătesc planuri și preliminară spese pentru mori, execut reparaturi la ele; execut poduri; fac c și trăcări și orice lucru de rotari. Prețuri moderate. Rog a fi cercetate cu încredere.

Kohl Iosif

(232) 1-4 Orăștie, str. Romosului

In Cluj,

aproape de centru s de vânzare 20 jug într'un complex, din cari 1 jug curte, 9 jugăre grădina cu pe 1000 pomi roditori, cu casă bu de locuit, grajd, șură și casă servitori și 10 jug. arător cl. I.

Preț și mod de plăttre con nabil. Se pot pre'vă momentan.

Un econom harnic în 5 ani întoarce tot prețul de cumpăre

Doritorii să se adreseze la:

Banca: Comerțul și Industri

Românească, soc. anonimă C (236) Str. Regina Maria 19, et. I.

Băile dela Geoagiu.

Să aduce la cunoștință publică că la băile termale din Geoagiu (Ferede) în toată Dumineca d masă este Concert, dans, petrec de vară, în pavilionul hotelului. Mâncări gustonse (inghetată, totul de prăjituri), grecum și de turti recortitoare să ingriște e deșul băilor. Crculația o face moneta (automobilul) care stă elspozitia poplcului.

(218) 3-3 Administrația Ba